

Marts 2024

Nyt fra Civilprocessen

Highlights

Med en lille smule forsinkelse er vi klar med de civilprocesretlige nyheder fra februar 2024. Årets korteste måned gav også et kort nyhedsbrev, ikke mindst fordi Fuldmægtigen ikke udkom.

Godt et dusin afgørelser blev det dog alligevel, og fra dem vil jeg fremhæve følgende:

Først vil jeg nævne *U 2024.1790 Ø*. Afgørelsen bryder ikke nyt land, men bekræfter, at *sagsportalen har »forrang« ved uoverensstemmende oplysninger* (og anvender denne sætning på uoverensstemmende angivelser af sagens værdi.

Videre til *U 2024.1643 Ø*, der indeholder en interessant *fravigelse af reglen om, er efterfølgende, ensidige erklæringer kan forelægges en skønsmand*. Der var i sagen tale om en »moderklæring«, som efter landsrettens opfattelse var *egnet til utilbørligt* at påvirke skønsmanden, og som derfor ikke kunne bruges til supplerende spørgsmål. Afgørelsen *fraviger med konkret begrundelse U 2020.282 H*.

Det tredje highlight er *U 2024.1608 Ø*, som (foreløbigt) besvarer et praktisk interessant spørgsmål. Landsretten afviste i den konkrete sag at lade en *advokat uden møderet anke med henvisning til, at sagen skulle anmeldes som prøvesag*, men åbnede samtidig op for, at det *principielt vil kunne lade sig gøre*. Jeg uddyber i min analyse, at det spørgsmål efter min opfattelse fortjener klare præjudikater fra begge landsretter eller (og bedre) fra Højesteret.

Fra Højesterets afgørelser er det første highlight *U 2024.1923 H*, der *omgjorde landsrettens afgørelse om afvisning efter § 368 a*. Sagen kunne måske være afgjort under henvisning til den betydelige økonomiske værdi, men Højesterets præmisser viser i stedet, at *afvisning sjældent kan ske, når sagens afgørel-*

se beror på anvendelse af retsregler, som ikke har et klart indhold (når retsreglens anvendelse på en situation som den forelagte ikke har været prøvet før).

Det andet er *U 2024.2122 H*, ikke mindst fordi den ændrer *U 2023.2513 Ø* (som er omtalt i min Almanak 2023). Det knytter jeg lidt kommentarer til i min analyse. Overordnet viser afgørelsen (som jeg forstår det), at *udgifter afholdt inden (udenretlig) inkasso ikke skal fratrækkes sagsomkostninger*.

Saglig kompetence

U 2024.1692 Ø – om retsplejelovens § 469, stk. 4

Vi starter i periferien af den rene civilproces.

Sagen vedrører kapitel 43 a om administrativ frihedsberøvelse, og forløbet var kort fortalt følgende: En frihedsberøvet borger indbragte frihedsberøvelsen for Det Psykiatriske Patientklagenævn, der traf afgørelse til fordel for regionen.

Mere end 6 måneder senere anmodede borgeren om at få sagen indbragt for retten. Det var altså *både* efter den almindelige frist på 4 uger *og* efter den »fakultative frist« på 6 måneder, jf. § 469, stk. 4, 2. pkt.

Hverken byretten eller landsretten fandt, at der under disse omstændigheder var *hjemmel til at admittere* sagen. Heri har de efter min opfattelse ret – og når jeg medtager sagen her, er det fordi den illustrerer den mere generelle regel, at når loven fastsætter en periode, inden for hvilken retten kan tillade et processkridt, så må den almindelige fortolkning være, at det pågældende skridt er *helt udelukket* efter udløbet af perioden (tilsvarende retsplejelovens § 367, stk. 1, jf. *U 2019.2545 Ø*; § 368, stk. 2 og § 371, stk. 2; og § 372, stk. 2).

Afgørelsen indeholder herudover en lidt teknisk krølle. Byretten havde afvist sagen, hvilket landsretten ændrede til en kendelse om ikke at tillade sagens indbringelse. Det sidste må være korrekt henset til bestemmelsens formulering. Valget af afgørelsesform har betydning for appelformen, jf. også U 2022.2645 Ø, og den tekniske krølle er derfor også praktisk vigtig.

T:BB 2024.320 – rækkevidden af prøvelse ved (delvis) overholdelse af søgsmålsfrist

Vi bliver i periferien, men igen med den begrundelse, at jeg synes afgørelsen er et generelt brugbart eksempel.

Sagen var lejeretlig og havde derfor været behandlet ved Huslejenævnet først. Her var truffet en afgørelse, og efterfølgende en afgørelse om ikke at genoptage den første afgørelse.

Udlejer indbragte afgørelsen for retten *mindre end 4 uger* efter afgørelsen i genoptagelsen, men *mere end 4 uger* efter den oprindelige afgørelse. Derfor mente landsretten (og det må man grundlæggende være enig i), at retssagen alene kunne angå genoptagelsesafgørelsen – og altså konkret spørgsmålet, om der burde være truffet afgørelse om genoptagelse.

Sagen illustrerer efter min opfattelse, hvad der må være det almindelige udgangspunkt for søgsmålsfrister. Det er kun den eller de afgørelser, hvor fristen er overholdt, der kan prøves.

(Men, og det er et vigtigt men, under prøvelsen af sådanne sager må de materielle regler undertiden føre til en udvidet prøvelse. Det er velkendt, at der på mange retsområder gælder regler om reformatio in pejus i klageprocessen, og på samme måde må det kunne accepteres, at en domstol ved prøvelsen af f.eks. en udmålingsafgørelse *tager præjudicielt stilling* til den underliggende anerkendelse af skaden, selvom anerkendelsesafgørelsen ikke er indbragt. Det er blot en materiel – og ikke processuel – vurdering, hvornår og i hvilket omfang, det er tilfældet).

T:BB 2024.26 – sag henhørte under huslejenævnet

Vi bevæger os lidt tættere på den rene procesret, men bliver i øvrigt i det lejeretlige.

Landsretten fandt, at en sag anlagt af lejer med krav om tilbagebetaling henhørte under huslejenævnet i første instans – og så skulle sagen afvises, jf. lejelovens § 202.

T:BB 2024.104 – sag henhørte under voldgift

(OBS: Afgørelse fra VBA).

Lidt mere i samme tema, her om snitfladen mellem domstolene og voldgift.

Det er velkendt, at tvister, som er omfattet af en voldgiftsaftale, skal afvises (efter påstand), jf. voldgiftslovens § 8, stk. 1, og tvivsspørgsmålet er derfor i reglen alene, om der er indgået en aftale hhv. om den omfatter tvisten. Af samme grund er de typiske afgørelser mere aftaleretlige end procesretlige (og af samme grund nøjes jeg med at nævne dem).

Her vil jeg derfor nævne, at en voldgiftsret fandt, at en voldgiftsaftale, der dækkede »”andre tvister mellem garanten og bygherren end tvister om garantitræk«” kunne bære ad citation af garanten til en sag, der grundlæggende handlede om, hvorvidt den garantidækkede entreprenør havde begået fejl.

(Det fremgår af resumeet, at garanten havde anlagt retssag om samme tvist. Det er i princippet interessant – jeg ville således gerne vide, hvordan byretten har bedømt samme spørgsmål – men da voldgiftskendelsen ikke giver os andre oplysninger, må jeg lade emnet ligge).

Sagsportalen

U 2024.1790 Ø – sagsportalen har førsterang ved uoverensstemmelser (og lidt om positive udgifter)

(Jeg vil starte denne omtale med at bemærke, at afgørelsen er både grundigt og præcist begrundet. Landsrettens præmisser er i den her sag – mindst – lige så gode som min nedenstående analyse; så gå da lige til kilden... Men hvis man ikke gider slå op):

Vi fik i februar gentaget en sætning, vi kendte fra tidligere (U 2022.3836 H): Ved uoverensstemmende (parts-)angivelser i sagens dokumenter og på sagsportalen, er det partsangivelsen på sagsportalen, der »gælder«.

Baggrunden herfor er lovmotiverne til § 148 a, der direkte angiver, at der ved uoverensstemmelser i påstanden må lægges vægt på den påstand, der er anført på sagsportalen. I afgørelsen fra 2022 fandt Højesteret, at det samme måtte gælde ved parternes navne (og jeg konkluderede dengang, at samme fortolkning så må finde anvendelse på alle oplysninger, der »hører til« i et bestemt felt på sagsportalen).

Og i afgørelsen fra februar blev sætningen så anvendt på oplysninger om sagens værdi (her er vi vel tættere på eksem-

plet i lovmotiverne end i Højesterets afgørelse, så resultatet kan ingenlunde overraske).

Afgørelsen indeholder yderligere et interessant punkt. I sagen havde den ene part ladet et dokument oversætte og ønskede dette medtaget i opgørelsen af udgifterne. Det er principielt muligt, jf. U 2010.1978 H (citeret af landsretten). Men det kræver, at der er tale om en positiv udgift (til translatør). I den konkrete sag havde advokatfirmaet ladet dokumentet oversætte internt, og så ligner »udgiften« mere det, vi forbinder med advokatens øvrige arbejde med sagen. Sådan så landsretten det også, og med dommen har vi derfor fået følgende generelle (og umiddelbart rimelige) sætning:

Hvis et advokatfirma lader dokumenter oversætte *internt*, må arbejdet hermed indgå på samme måde som advokatens øvrige arbejde ved fastsættelsen af omkostninger til dækning af advokatudgifter.

(Bemærk i øvrigt landsrettens sidste sætning. Sagen var *kæret af den tabende part*, og da der ikke var kontrakteret, kunne landsretten ikke – under henvisning til arbejdet forbundet med oversættelsen – fastsætte et højere beløb til advokatombudsomkostninger. Man får ellers indtryk af, at landsdommerne havde lyst).

Bevisførelse. Syn og skøn

U 2024.1643 Ø – erklæring indhentet efter sagens anlæg ikke tilladt sendt til skønsmand

Vi starter emnet med en afgørelse, der ikke følger hovedreglen.

De fleste, der arbejder med proces, er med på, at ensidigt indhentede erklæringer

1. Normalt tillades fremlagt i sagen og fremsendt til skønsmand, hvis de er indhentet inden sagens anlæg (se dog FM 2023.148)
2. Normalt *ikke* tillades fremlagt i sagen, hvis de er indhentet efter sagens anlæg
3. Normalt *alligevel* tillades fremsendt til skønsmand til brug for supplerende spørgsmål (eller fremlagt alene til støtte for en begæring om nyt syn og skøn), hvis de er indhentet efter sagens anlæg

Sidstnævnte sætning har klar støtte i U 2020.282 H (fremlæggelse af *tilbud* på samme arbejder som vurderet af skønsmanden), der er fulgt i U 2020.800 V, FM 2020.265, FM 2023.27, U 2022.4802 Ø og U 2023.5289 V (FM 2023.169).

Det er imidlertid kun hovedregler, der alle undertiden må fraviges. Og i februar fik vi et eksempel herpå i relation til netop den sidste sætning, idet Østre Landsret *efter en konkret*

vurdering fandt, at den ensidige erklæring var egnet til *på utilbørlig måde* at påvirke skønsmanden.

Skal man forstå kendelsens rækkevidde, må man nok fokusere på erklæringens tilblivelse og form. Starter vi med det bærende præjudikat fra Højesteret, U 2020.282 H, var det en sag om fremlæggelse af *tilbud på udbedring*. Sådanne tilbud har – hvis vi ser bort fra proformatilbud – et præsumptivt fair og neutralt indhold forstået på den måde, at en håndværker faktisk tilbyder at lave arbejdet til den pris. De er samtidig ikke vurderende (på andre punkter end prisen), og kan derfor typisk ikke opfattes som »kritik« af skønsmandens faglige skøn.

I månedens afgørelse var vi i den anden ende af skalaen. Der var tale om en sagkyndig erklæring, som overlappede med – men vurderede forholdene væsentligt anderledes end – skønsmandens erklæring. Reelt var der tale om en sagkyndig »moderklæring«, med hvilken man forsøgte at presse skønsmanden til at modificere sine oprindelige svar. Det var – efter landsrettens vurdering – et skridt for langt.

Og hvor efterlader det så os?

Personligt er jeg i tvivl. Det er sikkert, at Højesteret anser det for *udgangspunktet*, at ensidigt indhentede erklæringer kan sendes til en skønsmand. Det er også sikkert, at lovgiver har ønsket at give domstolene mulighed for at censurere dette udgangspunkt, for at værne mod »utilbørlig påvirkning«. Der må altså være dokumenter, der efter et konkret skøn kan nægtes fremlagt for en skønsmand.

Uden at have læst den originale erklæring fra februar-afgørelsen, vil jeg passe på med en for håndfast konklusion på den konkrete sag. Den kan meget vel være rigtig.

Men for egen regning vil jeg tilføje det »men«, at der ikke af afgørelsen kan (eller bør) udledes en generel regel om, at en part ikke må fremlægge en »modvurdering« som grundlag for supplerende spørgsmål. Herved kan afgørelsen også forenes med U 2023.5289 V (ligeledes en »kritisk erklæring«), der således efter min opfattelse udtrykker hovedreglen, mens månedens sag altså skal ses som en konkret begrundet undtagelse.

U 2024.1618 Ø (TfK 2024.41) – ikke edition over for opløst selskab

Videre til en afgørelse, der er lettere at beskrive og forstå.

Landsretten fandt ikke, at der kunne meddeles (tredjemands-) edition over for et selskab, der forinden var opløst.

Sagen vedrørte konkret retsplejelovens § 804 (det var en straffesag, hvad udgivelsen i TfK vel også afslørede), men den

omtales her, fordi den eksemplificerer betydningen af, at et selskab opløses: Det mister evnen til at være adressat for (eller afsender af) processkridt (processuel partsevne), jf. f.eks. U 2001.2231 H.

Anke- og kærebegrænsninger

U 2024.1608 Ø – anke på proceduretilladelse (vol. 2); sagen anmeldt som prøvesag

I mit nyhedsbrev for januar omtalte jeg FM 2023.179, hvor landsretten afviste en ankestævning, der var indleveret af en advokat, der underskrev som »advokat A med proceduretilladelse under advokat D«.

Det gav anledning til følgende observation:

»Når afgørelsen [er] interessant, er det fordi den rejste spørgsmålet, om en proceduretilladelse giver ret til at anke til landsretten. Det er jo ikke en helt fjern tanke, at en advokat, der må give møde for landsretten, også må anke til landsretten...

Det er blot ikke retsstillingen (jf. også den i sagen påberåbte U 1998.1615 Ø, der er nævnt i noten til U 2015.3673 H).«

Med den analyse i frisk erindring, var det særligt interessant at læse marts måneds afgørelse om et nært beslægtet spørgsmål: Må en advokat, der agter at anmelde sagen som sin prøvesag, selv anke?

Hertil var svaret »efter omstændighederne« – eller som forklaret af landsretten:

»Det er en nødvendig forudsætning for, at en ankestævning i denne situation kan anses for at opfylde de ovennævnte krav, at der – på baggrund af det materiale, der foreligger ved ankestævnings indlevering og inden ankefristens udløb – er grundlag for at anse betingelserne for godkendelse som prøvesag opfyldt.

Allerede fordi der ikke i ankestævningerne er oplyst om bevisførelse i form af afhøring, men alene taget et forbehold herom, og der ikke inden ankefristens udløb foreligger andre oplysninger, kan sagerne efter praksis ikke anses for egnede som prøvesager. Landsretten afviser derfor ankesagerne.«

Dommen er ikke uforenelig med de citerede præjudikater (hvor advokaten ankede *alene* med henvisning til sin proceduretilladelse).

Den fremstår samtidig umiddelbart både pragmatisk og velbegrundet – men ved nærmere eftertanke også som vanskelig at administrere... For et er spørgsmålet, hvordan landsretten skal bedømme sagens egnethed ud fra ankestæv-

ningen; noget andet er spørgsmålet om, hvad der sker, hvis sagen senere viser sig uegnet. Og så er der den praktiske risiko for appellanten, hvis videre skæbne kommer til at afhænge af en vurdering, der har meget lidt at gøre med hans retssag.

Hvad man pragmatisk vinder, risikerer man derfor at tabe i forudsigelighed, og ultimativt hælder jeg nok til samme linje, som er anlagt i forhold til advokater med proceduretilladelse.

Under alle omstændigheder kalder emnet *enten* på tydelige præjudikater fra begge landsretter (i givet fald i form af sager, hvor man *tillader* anken, og klart forklarer grundlaget) eller en dom fra Højesteret.

U 2024.1613 Ø – om retsplejelovens § 253, stk. 3, 2. pkt.

Byretten udskilte i medfør af retsplejelovens § 253, stk. 1, spørgsmålet om et selskabs søgsmålskompetence i relation til to påstande. Udfaldet blev, at den ene påstand blev afvist, mens den anden blev fremmet (og sagen fortsatte derfor).

Hermed lignede det, at byretten havde truffet en delafgørelse, jf. § 253, stk. 3, 2. pkt., og byretten vedlagde da også den standardiserede vejledning om appel af delafgørelser.

Da sagsøger ansøgte Procesbevillingsnævnet om kæretiladelse, meddelte nævnet imidlertid, at der efter dets umiddelbare opfattelse ikke nødvendigvis var tale om en delafgørelse, og det aftaltes i stedet, at sagsøger ville kære sagen direkte fra byretten.

Nu var de 2 uger (naturligvis) gået, og sagsøger oprettede derfor en anmodning om tilladelse til at kære efter udløb af fristen, jf. retsplejelovens § 394, stk. 2, 4. pkt. – hvorefter landsretten afviste sagen.

Begrundelsen herfor falder i to led, der begge er værd at læse.

For det første fandt landsretten (i lighed med Procesbevillingsnævnet) *ikke*, at der var tale om en delafgørelse. Heri kan man vanskelig være uenig (og måske det netop er konklusionens »lethed«, der bærer andet led i bedømmelsen?).

I retsplejelovens § 253, stk. 3, 2. pkt. tales udtrykkeligt om afgørelser om spørgsmål, der ikke afslutter rettens behandling af »sagen eller *et af kravene i sagen*«. Det gjorde byrettens afgørelse konkret (afvisning af det pågældende krav), og rent sprogligt kunne bestemmelsen derfor ikke finde anvendelse.

(I parentes bemærket lader samme analyse sig anvende i relation til § 389 a. Det er ellers – meget rammende – anført i både *Den Civile Retspleje* og i *Oprejsningsbevillinger* – at afgrænsningen af § 253, stk. 3, i dag har mindre betydning,

fordi Procesbevillingsnævnets tilladelse alligevel (næsten) altid skal bruges, og fordi nævnet behandler en ansøgning, selvom ansøger har henvist til den forkerte regel. Det redder typisk ansøger, også i mange afvisningstilfælde, jf. f.eks. U 2017.1760 H (udeblivelse) og U 2017.3224 H (anmodning om prøvelse af afgørelse fra Statsforvaltningen). Men det hjælper ikke, når som her er tale om, at byretten *efter en formalitets-procedure træffer en afgørelse, der afslutter sagen*, jf. U 2018.805/2 H, der vedrørte en *dom*, men vel alligevel kan overføres til månedens sag).

Herefter udestod spørgsmålet, om der skulle gives oprejsningsbevilling. Det nægtede landsretten med følgende (hårde) begrundelse.

»Byrettens vedlagte kærevejledning vedrørende retsplejelovens § 253, stk. 4 og 5, var adresseret til begge parter og havde generel karakter. Som partsrepræsentant for Trust Alliance Company S.A. påhvilede det imidlertid fortsat advokat Peter Clemmen Christensen at undersøge reglerne for iværksættelse af kære.

Landsretten finder, at der i den foreliggende sag ikke er grundlag for undtagelsesvis at tillade kære efter kærefristens udløb, jf. retsplejelovens § 394, stk. 2, 4. pkt. «

Det kursiverede er jeg for så vidt enig i. Parterne har selv et ansvar for at vurdere rette appelskridt, og de må normalt stå på mål for en fejlsvurdering.

Omvendt har jeg tit skrevet, at domstolene (og navnlig Højesteret) synes utilbøjelige til at lade parterne lide retstab, når årsagen er, at de har handlet i tillid til underinstansens udmeldinger. (Jeg plejer i forbindelse med min sætning om, at rettens fejl ikke bør påføre et retstab, at henvise til U 2003.2303 Ø, U 2014.1647 Ø, U 2020.1490 H, U 2020.2515 H (alle om kære) og U 2015.36 H (om anke)).

Når afgørelsen er hård men alligevel formentlig *rimelig*, hænger det sammen med, at byretten *ikke* havde valgt en forkert afgørelsesform (sml. U 2020.877 H) eller ydet egentlig rådgivning.

Selvom vi nok befandt os i en »gråzone«, hvor begge udfald kunne forsvares, har jeg derfor sympati for, at man valgte den stringente linje.

U 2024.1923 H – om retsplejelovens § 368 a

Højesteret *omgjorde* landsrettens dom om at afvise en sag i medfør af retsplejelovens § 368 a – og den er derfor værd at læse grundigt. Dels er det altid interessant at prøve at forstå, hvorfor Højesteret ser anderledes på et spørgsmål, dels er det netop afgørelserne om at *underkende en afvisning*, der oftest bidrager til at fastlægge bestemmelsens rammer.

Sagen handlede helt overordnet om mangelsbeføjelser ved køb af en fast ejendom. Der var – som det ofte er tilfældet i sager om fast ejendom – tale om en ikke ubetydelig sagsgenstand. Konkret 250.000 kr. mellem private parter, hvilket placerede landsrettens afvisningsdom i den øverste ende af det økonomiske spænd for, hvor vi hidtil har set reglen anvendt. Det er naturligvis ikke i sig selv afgørende – lovgiver har hverken sat eller forudsat en beløbsgrænse – men det må, navnlig mellem private parter, kunne rummes i »andre grunde« (der efter fast praksis navnlig tillader landsretten at tage højde for sagens betydning for parterne).

Interessant er det, at Højesterets begrundelse *ikke* lagde tyngdepunktet på sagens (økonomiske) genstand men i stedet på sagens juridiske tvist: Anvendelsen af principperne om abstrakt prisdifference som grundlag for erstatningsopgørelsen. Højesteret fandt ikke, at der i relation til den omhandlede sagstype fandtes trykt retspraksis om brugen af dette princip, og *allerede derfor* burde sagen ikke være afvist.

Accepterer man Højesterets beskrivelse af det omtvistede spørgsmål, virker konklusionen rimelig. Når sager afvises efter § 368 a, er det fordi svaret er oplagt. Det må i reglen kræve, at faktum ligger fast (og ikke kan forventes ændret i anken), og at dette faktum lader sig subsumere under en nogenlunde »ligefrem« retsregel.

(Derimod henviser domsnoten til 4 højesteretsdomme, hvoraf de 2 er afgjort med henvisning til sagens betydning for parten, og det synes derfor rimeligt tillige at medregne afgørelsen som et eksempel på »sagens betydning«, her forstået som sagens økonomiske betydning).

U 2024.2115 H – direkte anke fra Sø- og Handelsretten til Højesteret

Højesteret tillod i denne sag en anke direkte fra Sø- og Handelsretten, og vi fik dermed en beslutning, der kan tjene som eksempel på »principec og videregående samfundsmæssige betydning«-kriteriet i retsplejelovens § 368, stk. 6.

Den materielle tvist angik et spørgsmål om fortolkning af konkurrenceloven, og mere specifikt, om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne anvende materiale »på tværs« af bestemmelser (altså bruge materiale indhentet i en sammenhæng under en efterfølgende sag om overtrædelse af loven).

Det spørgsmål er umiddelbart væsentligt at kende svaret på, både for de håndhævende myndigheder og for virksomhederne, og da spørgsmålet ikke tidligere har været prøvet ved Højesteret (og ikke har noget klart svar i lovtæksten eller motiverne), var begge kriterier efter § 368, stk. 6 opfyldt.

(Det kan bemærkes, at parterne havde været *enige* om sagens principielle karakter. Som skrevet flere gange er det ikke i sig selv nok til, at en sag er principiel, men det vejer alt andet lige ofte tungt, hvis en offentlig myndighed erklærer, at afklaringsen af et bestemt retsspørgsmål har væsentlig betydning for dens virke).

Sagsomkostninger og fri proces

U 2024.1614 Ø (FM 2024.3) – sagsomkostninger i »sambehandlede« sager om isoleret bevisoptagelse

Twisten udsprang af, at der var konstateret skimmel i en fast ejendom, hvilket gav anledning til opgør mellem køber (der tog initiativ til isoleret bevisoptagelse), sælger; dennes sælger (som blev inddraget ved ad citation); og dennes sælger (som blev inddraget ved yderligere en ad citation).

(Et intermezzo om et emne, der optager mig. Det fremgår af landsrettens præmisser, at der i byretten var truffet afgørelse om *sambehandling* af sagerne. De to begreber er ikke ombytkelige. Ved ad citation bliver den ad citerede part i den oprindelige sag, mens der ved sambehandling fortsat er tale om forskellige sager, der blot behandles på en koordineret måde. Allerede tidligt identificerede forfatterne i »Procesdokumenter og digital retssagsbehandling i civile sager«, at der med indførelsen af sagsportalen ville blive tale om »de jure« ad citation med »de facto« sambehandling. Heri fik de ret. Den *rigtige* løsning er efter min opfattelse i alle sammenhænge, hvor det er relevant, at *huske den underliggende jura*, sml. FM 2022.60, der analyseres i Almanakken 2022).

Efter en erklæring, der fastslog, at der var fugt- og skimmelproblemer, udmålte byretten omkostninger i alle led af kæden. I sidste led (sælgers sælger og dennes sælger) tilkendte byretten omkostninger til sælgers sælger (køberen i dette led) *både* til egne omkostninger og til dækning af udgifterne »opad i kæden«.

Heri var landsretten ikke enig, hvilket efter min forståelse af præmisserne blev begrundet med, at sagen mellem sælgers sælger og dennes sælger var iværksat sidst (og at udgifterne i den »oprindelige« sag derfor ikke var påført som følge af led i sagen mellem sælgers sælger og dennes sælger).

Begrundelsen er jeg ikke fan af, og min indvending er den samme, som anført i den lange parentes. Hvis forholdet var det, at alle efterfølgende parter *blev ad citeret*, burde omkostningsafgørelsen have haft dette som sit udgangspunkt.

Det følger ikke heraf, at der burde være tilkendt omkostninger til dækning af tidligere. Hovedreglen er, at en ad citant ikke skal have dækket sine udgifter »op eller ned«, sml. fra praksis

om § 312, stk. 1, U 2006.2052 H, U 2008.1091 V, U 2010.2530 H (Her er løsningen i stedet, at man ved selve udmålingen efter § 316 *kan* tage højde for flerpartsforholdet).

FM 2023.211 – sagsomkostninger i sag hævet efter svarskrift

I en sag anlagt mod Domstolsstyrelsen *hævede* sagsøger sagen, efter der var afgivet stævning og svarskrift.

Sagen omhandlede (lovligheden af) aldersgrænsen for advokatretsmæglere, og baggrunden for, at den blev hævet, var at sagsøger (en advokatretsmægler) og Domstolsstyrelsen i mellemtiden havde aftalt, at sagsøger fik dispensation fra aldersgrænsen for advokatretsmægleren. Sagsøger havde med andre ord helt åbenbart vundet – herom var parterne da også enige – og skulle tilkendes omkostninger (se f.eks. U 2016 531 H). På dette punkt *illustrerer* afgørelsen hvad der menes med, at fastsættelse af sagsomkostninger efter § 314 skal ske efter *samme principper* som udtrykt i §§ 312 og 313.

Hvad parterne ikke var enige om, var beløbet. Sagens værdi var angivet til 0 kr., men da advokaten havde vundet, mente han, at den reelle værdi af retten til at fortsætte sit hverv var betydelig, og at det skulle afspejles i omkostningerne.

Landsretten stadfæstede afgørelsen fra byretten om udmåling af godt 20.000 kr., under henvisning til sagens betydning og omfang (og altså fuldstændig i tråd med praksis for sager, der af parterne er angivet til en sagsværdi på 0 kr.).

Sagen har faktisk en yderligere krølle. Kæremålet var iværksat af advokaten, men Domstolsstyrelsen havde i et indlæg nedlagt påstand om *nedsættelse*. Domstolsstyrelsen havde imidlertid ikke iværksat kontrakære, og så kan man ikke tage stilling til den slags påstande, jf. senest U 2023.939 Ø (omtalt i Almanakken 2023 med yderligere henvisninger).

U 2024.2122 H – om samspillet mellem inkassogebyr/kompensationsbeløb og sagsomkostninger

Afgørelsen *ændrer* U 2023.2513 Ø (som er omtalt i min Almanak 2023).

Da jeg læste afgørelsen fra Østre Landsret var min forståelse, at den fulgte linjen fra U 2021.2631 H (som også var citeret af landsretten).

Højesteret så anderledes på det. Forholdet var i stedet sammenlignelig med U 2007.1882 H, hvori det er fastslået, at rykkergebyr og inkassogebyr må betragtes som vederlag for arbejde, der udføres af eller for fordringshaveren, før fordringen er taget til inkasso, og *derfor* kan opkræves ved siden af sagsomkostningerne. Månedens afgørelse gentager sætningen fsv. angår inkassogebyr og *udvider* præjudikatet til at omfatte kompensationsbeløb.

Afgørelsen kalder på en kort kommentar til forskellen på de to Højesteretspræjudikater (som samtidig kan tjene til korrektion og uddybning af min lakoniske omtale sidste år, hvor jeg ikke havde anset dommen for principiel).

I U 2007.1882 H – der var en civil sag efter et forudgående inkassoforløb – havde kreditor haft advokatbistand til forudgående indenretlig inkasso. Under denne proces var der opkrævet rykker- og inkassogebyr m.v. i overensstemmelse med renteloven, og spørgsmålet var, om disse rykkergebyrer kunne »lægges oveni« sagsomkostninger. Hertil svarede et flertal i Højesteret bekræftende med den anførte begrundelse: At der var tale om dækning af arbejde *inden* sagen var taget til inkasso (et mindretal ville fradrage dem for at undgå dobbeltdækning).

I U 2021.2631 H – der var en inkassosag med begrænset sagsværdi – havde kreditor haft advokatbistand til uden- og indenretlig inkasso. Kreditor, der fik tilkendt takstmæssigt inkassosalær, ønskede ved kæremålet at få tilkendt *yderligere beløb til dækning af advokatudgifter*. Højesterets præmisser siger her, at *der ved behandling af fogedsager, skal ske fradrag for udgifter til udenretlig inkasso ved advokat*.

Da vi med månedens afgørelse ved, at U 2021.2631 H *ikke har ændret* 2007-dommen, må retsstillingen skulle forklares med udgangspunkt i denne forskel: Altså på, om der er tale om rykkergebyrer m.v., som tidsmæssigt ligger *inden inkasso*, eller om der er tale om udgifter i inkassoforløbet.

Sådan forstår jeg i hvert fald de tre domme (men med det udtrykkelige forbehold, at det faglige fundament i fogedsammenhænge er tyndere, end i de almindelige civile sager).

(Det kan i øvrigt bemærkes, at Danske Inkassoadvokater havde biintervenert, og at Højesteret i medfør af retsplejelovens § 313, stk. 4, ophævede sagens omkostninger. Så var sagen alligevel mere principiel, end jeg ved min oprindelige gennemlæsning havde erkendt).

U 2024.1611 Ø (FM 2023.239, TFA 2024.135) – om beløbsberegningen i §§ 325 og 326 i forældreansvarssag

(Igen en sag, hvor man bør læse landsrettens præmisser. De er grundige, overbevisende og taler for sig selv).

Den trykte kendelse giver ikke meget information om den underliggende tvist, men af domshovedet fremgår, at der var tale om en forældreansvarssag.

Landsretten fandt med henvisning til retsplejelovens 325, stk. 4, 3. pkt., at det derfor var tilstrækkeligt, at ansøgeren opfyldte de økonomiske betingelser for enlige.

U 2024.2052 H (SKM 2024.148 HR) m.fl. - Højesterets domme af 2. februar 2024 – sagsomkostninger ophævet, jf. retsplejelovens § 312, stk. 3

Sag BS-30300/2023, BS-44692/2022 og BS-44771/2022 – den førstnævnte afgørelse ser ikke ud til at blive trykt.

Vi slutter som altid dette afsnit med de af månedens afgørelser, hvor Højesteret har *fravejet* de almindelige principper for udmåling (takstmæssige omkostninger til den vindende part).

I tre (skatte-)sager – om grundlaget for indtægtsopgørelsen ved brug af forskerskatteordningen – ophævede Højesteret under henvisning til sagens »karakter og videregående betydning« sagens omkostninger for alle instanser. Altså tre typiske § 312, stk. 3-afgørelser på et område, der tegner sig for broderparten af sådanne afgørelser (se f.eks. sidste måneds omtale af Højesterets dom af 20. december 2023).

(I den første sag, som var afgjort til fordel for skat (med dissens) havde landsretten pålagt borgeren omkostninger, mens landsretten i den anden sag havde tilkendt borgeren omkostninger som vindende part).

Publicerede afgørelser

I februar har Ugeskriftet, Fuldmægtigen og de øvrige tidskrifter trykt følgende afgørelser, der er omtalt i mit nyhedsbrev for december samt tidligere nyhedsbreve som angivet:

- U 2024.1600 Ø (FM 2023.238) – forkyndelse for vidnesadvokat
- U 2024.1597 V (FM 2023.241) – sagsomkostninger til biintervenient
- U.2024.1588 H (ankedom til U 2023.2728 Ø) – kontraanke og fuldbyrdelse (januar 2024)
- U 2024.1590 H – (ikke) tvangsfuldbyrdelse af svensk udeblivelsesdom (og lidt intertemporalt) (januar 2024)

Herudover har vi i U 2024 B s. 43 ff. fået en artikel om de såkaldte ”hurtig afgørelser” fra AB-systemet. Artiklen tager en voldgiftsretlig vinkel, men indeholder retssikkerhedsovervejelser, som er værd at læse for alle, der beskæftiger sig med proces.

Kristian Torp
E, kto@holst-law.com
T, +45 8934 1162
M, +45 3010 2223